

Reactie gemeente Steenwijkerland

Eerste reactie gemeente Steenwijkerland, ontvangen op 7 oktober 2021

De kwestie die je aankaart is bij ons in beeld. Een fijne woonomgeving is iets wat we voor alle inwoners belangrijk vinden. En als dat om welke reden dan ook niet kan, dan kijken we waar we hulp en ondersteuning kunnen bieden. Dat doen we samen met professionals die betrokken zijn, de mensen kennen en weten wat de situatie is: politie, wijkagent, buurtwerkers. Daar hoort bij: met de bewoner(s) in gesprek gaan, elkaar aanspreken als we vinden dat het anders moet en uiteraard ook optreden als strafbare feiten worden geconstateerd.

Voor ons is het vanwege de privacyregels lastig om op individuele zaken in te gaan. Wat we wel kunnen zeggen is dat we het uiterst vervelend vinden dat mevrouw en haar zoon overlast ervaren in een omgeving waar zij zich thuis zouden moeten voelen. Onze gesprekken richten zich op het vinden van een oplossing die voor alle partijen werkt. Ook is hierover overleg binnen de driehoek van burgemeester, politie en Openbaar Ministerie. Laat duidelijk zijn dat er bij overlast en vernieling is en wordt opgetreden. Wat voor ons ook als een paal boven water staat is dat discriminatie op welke grond dan ook onacceptabel is. Als daar sprake van is, dan wordt daarop direct ingegrepen.

Vervolg vragen Zembla, verstuurd op 12 oktober 2021

Contact met mevrouw Yilmaz

- Sinds wanneer is de situatie van mevrouw Yilmaz en haar zoon in beeld bij de gemeente?
- Op 20 januari 2021 stuur mevrouw Yilmaz email aan de gemeente. Daarin zet ze uiteen dat zij en haar zoon al maanden slachtoffer zijn van overlast, vernieling en racistisch leuzen door een groep jongeren en verzoekt de gemeente om aandacht voor haar situatie. De mail is onder meer geadresseerd aan wethouder Tiny Bijl. Op 21 januari 2021 ontvangt mevrouw Yilmaz een email van het bestuurssecretariaat van de gemeente Steenwijkerland met de informatie dat haar 'klacht' intern wordt opgenomen en behandeld.
- Wanneer heeft de gemeente aan mevrouw Yilmaz teruggekoppeld wat met haar 'klacht' van 20 januari 2021 is gebeurd en welke acties de gemeente heeft ondernomen?
- Op welke momenten heeft de gemeente Steenwijkerland nog meer contact gehad met mevrouw Yilmaz in de periode jan t/m heden? Waar bestonden die contacten uit en wat was de uitkomst van dit contact?
- Kunt u aangeven van welke incidenten m.b.t. de groep jongeren nabij en rond de woning van mevrouw Yilmaz de gemeente op de hoogte is?

Discriminatie

- In de reactie van de gemeente staat: "Wat voor ons ook als een paal boven water staat is dat discriminatie op welke grond dan ook onacceptabel is. Als daar sprake van is, dan wordt daarop direct ingegrepen." Is er volgens de gemeente sprake van discriminatie waaronder het herhaaldelijk uiten van racistische leuzen door de groep jongeren wat door de gemeente gezien wordt als onacceptabel en waar direct op wordt ingegrepen?

Aanpak & oplossing

- Welke interventies heeft de gemeente ingezet in de situatie van mevrouw Yilmaz en haar zoon? Wilt u graag toelichten welke interventies richting de groep jongeren hebben plaatsgevonden en welke richting mevrouw Yilmaz en haar zoon om hun veiligheid in de woonomgeving te waarborgen? (Bijvoorbeeld door buurtwerkers, jongerenwerk, burgermeestergesprekken)
- Wanneer zijn deze interventies gestart?
- Wat was het doel van deze interventies?
- Hoe heeft de gemeente gemonitord of er bij mevrouw Yilmaz en haar zoon (weer) sprake is van een veilige woonsituatie?
- Volgens onze informatie heeft de gemeente in maart 2021 de situatie met het Openbaar Ministerie besproken. Wat was de uitkomst van dit gesprek?
- De gemeente liet ons weten: 'Onze gesprekken richten zich op het vinden van een oplossing die voor alle partijen werkt.' Welke oplossing probeert de gemeente te vinden en met welke partijen worden er momenteel gesprekken gevoerd? Wat is daar de stand van zaken? We begrijpen van mevrouw Yilmaz dat noch zij noch de bij haar zaak betrokken medewerker van Vizier Oost vanuit de gemeente geïnformeerd of betrokken zijn en ook geen terugkoppeling hierover hebben ontvangen. Waarom is dat niet gebeurd? Hoe weet de gemeente welke concrete oplossing mevrouw Yilmaz wenst?
- Zijn bij de gemeente nog andere meldingen/klachten van andere slachtoffers bekend waar deze groep jongeren overlast en vernieling hebben veroorzaakt en/of opmerkingen over hun afkomst zijn gemaakt?

Contact met antidiscriminatievoorziening Vizier Oost

- Wanneer heeft de gemeente contact gehad met de antidiscriminatievoorziening Vizier Oost over deze casus?
- Bij welke gesprekken/overleggen heeft de gemeente Vizier Oost betrokken bij het zoeken naar oplossingen?

Buurtbewoners

- We horen van buurtbewoners dat ze zich bij de gemeente hun beklag hebben gedaan over het protestbord en de Turkse vlag die bij het huis van mevrouw Yilmaz te zien zijn. Ook zou er geklaagd zijn over verkeershinder en opstoppingen in de straat. Klopt dat? Wat heeft de gemeente hiermee gedaan?

Tweede reactie gemeente Steenwijkerland, ontvangen op 3 november 2021

In onze eerdere reactie en ook later in ons telefoongesprek gaven we het al aan: we antwoorden met respect voor de privacyregels.

Het wettelijke kader – de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van alle betrokken – laat het niet toe dat we op alle vragen antwoord geven.

Wel geven we hieronder een beeld van hoe we acteren in dergelijke situaties. Vanwege de wettelijke privacyregels reageren we schriftelijk en niet op camera.

Onze werkwijze – en daar is in deze kwestie niet van afgeweken – is dat we verbinding leggen met de instanties die vanuit hun professionaliteit een rol hebben: politie, wijkagent en buurt- en jeugdwerkers.

We vragen hen om de situatie in beeld te brengen, dat met ons te delen en vanuit hun expertise interventies te doen.

Als het beeld daartoe aanleiding geeft wordt een casus ook besproken in de driehoek tussen burgemeester, politie en Openbaar Ministerie.

Eind januari van dit jaar is de zaak waarover u vragen stelt bij ons in beeld gekomen. In het gezamenlijke overleg met de politie en de buurt- en jeugdwerkers is besproken dat de wijkagent, bekend in de wijk en op de hoogte van de lokale situatie, de contacten onderhoudt met de betrokkenen.

Die contacten betrof ook de terugkoppeling op de klacht/melding van betrokkene die eind januari bij ons is binnengekomen. Deze werkwijze is in het politieoverleg tussen de burgemeester en de teamchef van de politie kortgesloten.

Op dit moment zijn er vanuit de wijkagent en ook vanuit het buurtwerk contacten met betrokkene. Dit zijn vertrouwelijke gesprekken tussen betrokkene en deze instanties.

Het is juist dat we als gemeente discriminatie in welke vorm dan ook scherp afwijzen. Een signaal, klacht of melding bespreken we met politie en buurtwerk met de vraag om in beeld te brengen en op te interveniëren.

Dat is ook gebeurd met de klacht/melding die in januari bij ons is binnengekomen en aanleiding was voor een gezamenlijk overleg zoals hierboven beschreven.

Aangiften en de strafrechtelijke beoordeling daarvan liggen in handen van de politie en het Openbaar Ministerie.

Ons is bekend dat betrokkene zich gemeld heeft bij Vizier Oost. Dat is de onafhankelijke instantie die namens gemeenten de wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen uitvoert en ondersteuning en bijstand verleent.

U vraagt of er bij de gemeente andere meldingen/klachten bekend zijn van een groep jongeren die overlast/vernieling heeft veroorzaakt en/of opmerkingen over afkomst heeft gemaakt.

Dat is niet het geval. Bij de gemeente zijn deze meldingen of klachten niet bekend.

Een aantal buurtbewoners heeft zich in het begin van dit jaar bij ons gemeld met klachten over een protestbord en Turkse vlag in de tuin van betrokkene.

De afhandeling hiervan hebben we in handen gegeven van de politie.

Verzoek om wederhoor aan gemeente Steenwijkerland, verzonden op 12 november 2021

Aanpak

- Heeft de gemeente Steenwijkerland een sociaal calamiteitenplan? Zo ja, op welke manier is het plan toegepast in de situatie van mevrouw Yilmaz en haar zoon? Zo nee, waarom niet?
- Was de gemeente Steenwijkerland voor 27 september 2021 bekend met de casus van het Liberiaanse gezin uit Waspik dat in 2007 te maken kreeg met aanhoudende racistische treiteren?
- Was de gemeente voor 27 september 2021 bekend met het rapport 'Racistische overlast in Waspik'. Analyse van de aanpak en lessen voor de gemeenten (waar ging het mis en hoe kun je dat voorkomen)?

Op basis van dit rapport zijn diverse handreikingen voor gemeenten uitgewerkt om in situaties zoals die van mevrouw Yilmaz adequaat en effectief op te kunnen treden. Hierin wordt het belang van de gemeente als regiehouder benadrukt. Daarmee wordt een

actieve rol bedoeld. De gemeente dient een 'regisseur' te benoemen. Volgens deskundigen is deze regiehouder bevoegd om ook bestuurlijke instrumenten vroegtijdig in te kunnen schakelen mocht een de-escalerende werking nodig zijn. De regisseur zorgt ervoor dat alle partijen focussen op het stoppen van de (discriminerende) overlast, bewaakt de doorlooptijd en het bereiken van het voorgenomen resultaat. Voorop staat het belang van de gedupeerde, waar de regisseur gesprekken mee voert. Volgens deskundigen is directe betrokkenheid en zichtbaarheid van de gemeente hierbij van cruciaal belang. Een actievere rol van de gemeente, zo wijst de ervaring van de deskundigen uit, kan in een vroeg stadium escalatie voorkomen.

Conclusies deskundigen over opstelling gemeente Steenwijkerland in casus Yilmaz:

- Deskundigen oordelen in de uitzending dat de gemeente Steenwijkerland slechts een 'faciliterende rol' heeft gespeeld. Gezien de ernst en impact van de structurele voorvallen die bij de gemeente bekend waren, was de betrokkenheid van de gemeente onvoldoende, aldus de deskundigen.
Deskundigen oordelen dat de gemeente de problematiek en de verantwoordelijkheid te makkelijk en te snel volledig op het bordje van de politie (wijkagent) heeft gelegd.
Deskundigen menen dat de gemeente hierdoor veel te 'onzichtbaar' was en zelf had moeten reageren op noodkreten van mevrouw Yilmaz. Door contact met haar op te nemen, empathie te tonen en persoonlijke gesprekken te voeren. Doordat er tot de dag van vandaag geen enkel contact vanuit de gemeente (noch B&W, noch een betrokken ambtenaar) met mevrouw Yilmaz is gezocht, voelt mevrouw Yilmaz zich door haar gemeente in de steek gelaten. Ze begrijpt niet waarom de gemeente die verantwoordelijk is voor de handhaving van de openbare orde en integrale veiligheid haar en haar zoon op geen enkele wijze probeert te helpen.
- Volgens deskundigen had de gemeente veel eerder overleg in 'de driehoek' moeten initiëren om verdere escalatie in de woonsituatie te voorkomen.
- Vizier Oost, de antidiscriminatie voorziening van de gemeente, geeft aan dat ook zij geprobeerd hebben om de casus van mevrouw Yilmaz onder de aandacht van de gemeente te brengen. Ondanks het aandringen van Vizier Oost zijn ze door de gemeente nooit betrokken bij gesprekken of het zoeken naar oplossingen. Er is nooit gebruik gemaakt van hun expertise.
- Deskundigen zijn van oordeel dat de situatie beheersbaar was geweest als gemeente vanaf het begin een actievere rol had gespeeld, een regisseur met interventiebevoegdheid had benoemd in plaats van de zaak neer te leggen bij de wijkagent. Als de gemeente op de contactverzoeken van Vizier Oost en het slachtoffer was ingegaan had de gemeente zichzelf kunnen vergewissen van de verdere escalatie van de casus en kunnen acteren.
- Volgens de deskundigen was het op zijn plaats geweest als de burgemeester zelf een zichtbare rol op zich had genomen, persoonlijke betrokkenheid had getoond en zijn gezag als burgemeester had laten gelden richting de jongeren. Dit bevordert het vertrouwen van slachtoffers in de lokale overheid en helpen bij het verwerken van het leed bij slachtoffers.
- Wij constateren op basis van gesprekken in de wijk dat er onrust heerst die veroorzaakt wordt door de geëscaleerde situatie van mevrouw Yilmaz. Bij veel bewoners uit de directe omgeving van mevrouw Yilmaz heerst onvrede, onbegrip en boosheid ten opzichte van haar. Iets dat ook samenhangt met het zichtbare protest dat zij uit vanuit haar woning. Veel bewoners veroordelen de familie Yilmaz, maar blijken niet of nauwelijks op de hoogte van de racistische treiterijen. Volgens deskundigen zou de gemeente hierin een bemiddelende en /of verzoenende rol kunnen spelen, simpelweg door informatieverstrekking, het entameren van gesprekken en het bij elkaar brengen van betrokkenen. De

gemeente is echter totaal afwezig en legt alles op het bord van de politie, concluderen de deskundigen. Mevrouw Yilmaz begrijpt niet waarom de gemeente haar ook hier niet te hulp schiet.

Oplossing

Aangezien mevrouw Yilmaz en haar zoon inmiddels ernstige psychische en fysieke klachten (bevestigd door haar huisarts en psycholoog) hebben ontwikkeld door toedoen van de situatie, acht haar psycholoog al sinds februari 2021 een verhuizing wenselijk. Ook haar huisarts onderschrijft dit advies. Volgens mevrouw Yilmaz heeft ze eerder met de gemeente contact gezocht over een urgentieverklaring. Ze werd door de gemeenteambtenaar doorverwezen naar haar woningcorporatie. Die biedt haar sinds mei 2021 slechts hulp bij het inschrijven bij een andere corporatie. Verder kunnen ze niets voor haar betekenen.

Na alle gebeurtenissen wil mevrouw Yilmaz weg uit haar huis. Deskundigen oordelen dat de situatie inmiddels zo ver uit de hand is gelopen dat blijven wonen in Giethoorn geen optie meer is.

De gemeente heeft gesteld dat ze met partijen aan een oplossing werkt. Op onze vraag wat dat precies inhoud hebben we geen antwoord gekregen. Is gemeente bereid om alsnog een urgentieverklaring af te geven? Zo niet wat gaat de gemeente wel doen?

Derde reactie gemeente Steenwijkerland, ontvangen op 19 november 2021

We stellen het op prijs dat u hoor en wederhoor toepast op uw uitzending. In onze eerste reactie lieten we u al weten: we vinden het belangrijk dat onze inwoners een fijne woonomgeving ervaren. Een woonomgeving waar zij zich thuis voelen. Als dat om welke reden dan ook niet kan, dan kijken we waar we hulp en ondersteuning kunnen bieden. Onze gemeente is van een schaalgrootte die ruimte biedt aan laagdrempelig contact, een luisterend oor en een persoonlijk gesprek. Met medewerkers, met gebiedscoördinatoren die midden in onze kernen en wijken staan, met wethouders en ook met de burgemeester. Die mogelijkheden bieden we en dat blijven we doen voor onze inwoners die daar behoefte aan te hebben. Wat ook overeind blijft is onze zorgvuldigheid in onze reactie met het oog op de privacy van alle betrokkenen.

We hebben in deze casus een werkwijze gevolgd waarbij we de nadruk leggen op de verbinding met professionele partijen - politie, buurt- en jeugdwerkers. We hebben hen, na de klacht/melding van betrokkene in januari dit jaar, gevraagd ons een beeld te geven van de situatie. Op basis daarvan hebben we afspraken gemaakt over het vervolg. Die stappen hebben we in een eerdere reactie aan u toegelicht. In geen van deze gezamenlijke overleggen is het beeld ontstaan dat er sprake was en is van maatschappelijke onrust. Dat is in onze handelwijze dan ook niet het uitgangspunt geweest.

U geeft aan dat Vizier Oost geprobeerd heeft de casus onder onze aandacht te brengen en aangedrongen heeft op betrokkenheid bij gesprekken en oplossingen. In dat beeld herkennen we ons niet. Om dat wat concreter te maken: Vizier Oost heeft zich pas recentelijk (in oktober) bij ons gemeld met de vraag of wij bekend waren met deze casus.

Uit uw omschrijving van de uitzending maken we op dat deskundigen concluderen dat we als gemeente in deze zaak anders hadden moeten handelen. Wij respecteren die mening maar delen die niet. In onze aanpak staat één ding centraal: de hulpvraag van onze inwoners. We handelen op basis van een omgevingsbeeld en met de deskundige inzet van

alle betrokken organisaties die we hierin als onze partners zien. Daarmee maken we afspraken over interventies die leiden tot verbetering en een oplossing.

Uw vraag over de urgentieverklaring moeten we ontkennend beantwoorden. De reden daarvoor is dat we geen urgentieverklaring voor een andere gemeente – de wens van betrokkene – kunnen afgeven. Die mogelijkheid hebben we als gemeente niet.

Tot slot. Ook wij vinden het uiterst vervelend dat betrokkene zich niet thuis voelt in haar eigen woonomgeving. Als mevrouw behoefte heeft aan een gesprek met de burgemeester dan kan dat. Onze deur stond en staat open.